

ПОЛІТИЧНИЙ АНЕКДОТ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ

Гамор М. А.

аспірантка кафедри німецької філології

Волинського національного університету імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Сміхова культура будь якої лінгвокультури формується на засадах адекватного сприйняття явищ та ситуацій реальної дійсності та зберігається у комічних текстах або текстах малої форми з наявним комічним пуантом. Політичний анекдот сучасної німецької мови є інформативно-насиченим комічним текстом, який виник у результаті виникнення або провокування реакції на політичну ситуацію або явища. За структурою комічний текст вважається комічним текстом малої форми або текстом малої форми з наявним пуантом, оскільки “сприймається неначебто одночасно, єдиним актом” [1, с. 331].

Політичний анекдот сучасної німецької мови використовують з метою цитування, пародіювання, маніпулювання (лінгвістичного маніпулювання), прогнозування реакцій на прецедентні феномени, активізації асоціацій на компоненти-стимули, збереження реалій тощо. Примітним є те, що для політичного анекдоту сучасної німецької мови характерним є наявність заголовку, який прогнозує асоціативну реакцію мовної особистості на інформативну складову політичного анекдоту.

У науковій парадигмі знань науковці зосереджують увагу на різних критеріях для класифікації заголовків. В. Бергенгрюн розмежовує критерії для заголовку з урахуванням граматичного та змістовного елементів планів змісту та вираження. Дослідник виокремлює такі заголовки: заголовок, який містить титул або вказує на його наявність (Titulaturtitel); заголовки з числівниками (Zahlentitel); заголовки зі складними словами (Wortzusammensetzungen); заголовки, які містять або вказують на інтригу або елемент несподіванки/ неочікуваності (Affärentitel); заголовки-речення (Satztitel); заголовки-скорочення (Schrumpftitel) [2].

Враховуючи змістовний елемент, П. Гутманн пропонує такі чотири критерії для класифікації заголовку: заголовок, який містить найменування речі або предмета; заголовок, у якому охоплено або вказано місце, час, ситуація тощо; заголовок, де зазначається персонаж, особа, постать тощо; заголовки, які містять порівняння, висвітлюють

проблему, вимагають домислювати ситуацію, провокують певні реакції або емоції тощо [3, с. 82].

За результатами нашого дослідження, поділяємо заголовки за такими критеріями: заголовок-ідіома або заголовок з елементами ідіоматичного виразу, заголовок, який містить культурний елемент; заголовок з полісемантичними елементами, заголовок-слово, заголовок з вказівкою на політичну особистість або на мовну особистість німецької лінгвокультури. Значна кількість політичних анекдотів представлена без заголовку.

Література:

1. A Glossary of Literary Terms / [ed. by M. H. Abrams, G. G. Harpham]. [9th ed.]. Boston : Wadsworth, Cengage Learning, 2009. 393 p.
2. Bergengruen W. Titulus. München : Nymphenburger Verlag, 1960. 248 s.
3. Gutmann P.O. Titel von Kurzgeschichten. In: Germanistische Studien. Band 2. Braunschweig : Waisenhaus, 1970. S. 89–97.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-320-3-21>

ІНІЦІАЛЬНІ ЗАПЕРЕЧНІ КОНСТРУКЦІЇ В ДАВНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Городілова Т. М.

*аспірантка, викладач кафедри германської філології
Київського університету імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

У пропонованій розвідці йдеться про становлення структури заперечного речення на тлі варіативності порядку слів у давньовірхньонімецькому періоді (IX–XI ст.). Досліджуваний матеріал, отриманий шляхом вилучення заперечних конструкцій з моделлю Neg V1 із корпусу аналізованих писемних пам'яток, дає змогу визначити зазначену модель як досить поширену. У текстах цього періоду засвідчено три базові моделі порядку слів у головних декларативних реченнях – з особовим дієсловом в ініціальній позиції (V1), у медіальній позиції (V2) та у кінцевій позиції (V3) [1], напр.:

(1) двн. **Was** *liuto filu in flize, in managemo agaleize* – ‘Viele Leute **gaben** sich große Mühe’ [Otfrid 21.1, 1];